

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Лінгвокраїнознавство (англійська мова)”

напрямок підготовки 6.020303 Філологія
(мова і література англійська)

Гуманітарний інститут

*Години виділяються
робочому навчальному
плану*
О.В.Ж.

2014 – 2015

Робоча програма «Лінгвокраїнознавство (англійська мова)» для студентів
за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (мова і література англійська)
галузі знань 0203 «Гуманітарні науки»
2014 року - _41_ с.

Розробник: Л.П.Солдатова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри
англійської мови

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри англійської мови

Протокол від “3”вересня 2014 року № 1

Завідувач кафедри англійської мови

_____ (Ольшанський Д.В.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено Вченою радою Гуманітарного інституту
за напрямом підготовки 6.020303 Філологія (мова і література англійська)

Протокол від. “23” вересня 2014 року № 1

Вчений секретар (Т.Л.Видайчук)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Лінгвокраїнознавство» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою англійської мови для студентів мовних спеціальностей, які поглиблено вивчають англійську мову.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Дисципліна включається в навчальний процес з метою забезпечення освітніх та виховних цілей навчання і пов'язана з забезпеченням комунікативних потреб студентів. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

Навчальна дисципліна «Лінгвокраїнознавство» посідає провідне місце в системі професійної підготовки майбутнього викладача англійської мови.

Вивчення мови як засобу спілкування неможливо без вивчення культурного та громадського життя народу країни, що вивчається. Вивчення світу носіїв мови сприяє розумінню особливостей слововживання, додаткових смислових навантажень, політичних, історичних, культурних конотацій слів, висловлювань.

Вивчення особливостей чужої культури сприяє формуванню загальнокультурних компетенцій, чіткого уявлення про культурне розмаїття світу, цінності культурних традицій та культурної спадщини, про дбайливе ставлення до власної культури та необхідності збереження своєї культурної ідентичності при неодмінній повазі чужої культури і толерантності до всіх форм її прояву. Під час навчання відбувається формування у студентів системи сучасних лінгвокультурологічних знань, переважно про специфіку мовних картин світу і відповідних особливостей мовної поведінки носіїв іноземних мов, які вивчаються студентами та вмінь застосування набутих знань в удосконалення практики іншомовного спілкування, перекладу та в адекватному лінгво-культурологічному аналізі іноземної мови і мовлення.

Загальна мета курсу полягає у розширенні культурно-історичного кругозору студентів, вдосконаленні загальної філологічної підготовки, формуванні навичок роботи з етноспецифічними, лінгвістичними і екстралінгвістичними об'єктами, формуванні лінгвістичної, комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетенції з метою підготовки до подальшої практичної діяльності та подальший розвиток мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції студентів та формування мовленнєвих умінь і стратегій в різних видах мовленнєвої діяльності. Виховні та освітні завдання дисципліни полягають у формуванні у студентів високого професіоналізму в роботі, в

прищепленні їм прагнення постійно підвищувати свою кваліфікацію і розширювати свій загальнокультурний кругозір.

Практична мета навчання полягає в оволодінні знаннями про природні умови та ресурси країн, що вивчаються, особливості їх населення, найважливіші етапи історичного розвитку та ознаки політичних систем, особливості та рівень економічного розвитку країн, напрями зовнішньої політики країн, їхню участь у міжнародних відносинах та організаціях, культурні та мовні особливості, у вдосконаленні уміння студентів спілкуватися англійською мовою в усній та писемній формах. Вивчення історії та культури країни озброює майбутніх фахівців в галузі лінгвістики і міжкультурної комунікації фоновими знаннями, знаннями реалій країни мови, що вивчається, які необхідні для успішного міжкультурного спілкування.

Освітня і розвивальна мета передбачає розвиток країнознавчих знань, умінь та навичок студентів про культуру та традиції англословних країн, подальший розвиток у студентів умінь і навичок самостійної діяльності з оволодіння англійською мовою, формування умінь проектної роботи, розвиток логіки, розширення кругозору, формування наукового типу мислення.

Досягнення **професійної мети** передбачає подальший розвиток у студентів професійної компетенції на основі процесу набуття знань та вдосконалення умінь і навичок.

Завдання курсу

1. Надати та систематизувати основну інформацію про

- географічне положення,
- історію,
- національні символи,
- національний характер та національні стереотипи,
- релігію,
- політичний та державний устрій,
- стратифікацію суспільства,
- управління,
- політичні та економічні процеси,
- освіти,
- соціальну та етнічну структуру,
- економіку,
- засоби масової інформації,
- лінгвокраїнознавчі особливості мови,
- культуру і мистецтво англословних країн,
- звичаї та традиції народів цих країн,
- особливості вербальної поведінки носіїв мови у різноманітних сферах спілкування англословних країн, що вивчаються.

2. Вдосконалити лінгвістичну та комунікативну компетенції англійської мови.

3. Розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення до удосконалення своєї мовної та професійної підготовки.

4. Розвивати вміння працювати з навчально-методичною літературою та фаховою літературою.

5. Підвищити рівень розвитку іншомовної мовленнєвої компетенції студентів засобами англійської мови.

2. В результаті закінчення курсу студенти повинні:

- оволодіти основними дискурсивними способами реалізації комунікативних цілей висловлювання стосовно особливостей поточного комунікативного контексту.
- долати вплив стереотипів і здійснювати міжкультурний діалог в загальній і професійній сферах спілкування;
- навчитися аналізувати мову з метою виявлення національно-культурної семантики,
- оволодіти основними термінами з вивченої тематики; використовувати на практиці специфічні для англійської мови одиниці,
- розповідати про географічні, кліматичні та природні особливості,
- надати інформація про політичний устрій, політичні, культурні, історичні та т.ін. події,
- розповісти про світогляд та погляди, які панують у даному суспільстві, використовуючи специфічні лексичні одиниці,
- аналізувати, порівнювати та робити власні висновки про політичні та історичні події;
- отримати уявлення про особливості менталітету жителів країни досліджуваного мови, про етичні та моральні норми поведінки, прийнятих в англійськомуні соціумі, про моделі соціальних ситуацій, типових сценаріїв взаємодії.

Структура програми навчальної дисципліни

ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом дисципліни «Лінгвокраїнознавство» є сукупність економічних, соціально-політичних, географічних, культурних, історичних знань, пов'язаних зі змістом та формою мовного спілкування носіїв англійської мови.

Предмет: мовна, мовленнєва та соціокультурна компетенція для міжнародного професійного спілкування.

Курс: Підготовка бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>3 кредити</i> Змістові модулі: <i>4 модулі</i> Загальний обсяг дисципліни (години): 108 годин Тижневих годин: 2	Галузь знань: <i>0203 Гуманітарні науки</i> Шифр та назва напрямку: <i>6.020303 Філологія</i> Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"бакалавр"</i>	Обов'язкова Рік підготовки: 3. Семестр: 6. Аудиторні заняття: 32 годин, з них: Лекції (теоретична підготовка): 16 годин Семінарські заняття: 12 годин Індивідуальна робота: 4 години Самостійна робота: 36 годин Модульний контроль: 4 години Семестровий контроль: 36 годин Вид підсумкового контролю: екзамен

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Модул. к.р.	Індивідуальна робота	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.								
1	ТЕМА 1. Вступ. Географічне положення Великобританії, Англії, Шотландії, Уельсу, Північної Ірландії. Залежні території. Природні умови та ресурси. Екологічні проблеми.	4	2	1	1			2
2	ТЕМА 2. Історія Великої Британії. Давня історія Великобританії. Британія в стародавні часи. Створення централізованої держави; розвиток королівства. Столітня війна. Буржуазна революція. Створення колоніальної імперії. Розпад колоніальної імперії. Політичний і соціально-економічний розвиток Великобританії у другій половині ХХ — на початку ХХІ ст.	6	2	1	1			4
3	ТЕМА 3. Національні символи Великобританії. Англійський національний характер. Національна символіка, геральдика. Церква та держава. Сім'я та сімейні стосунки. Видатні люди.	3,5	1,5	1	0,5			2
4	ТЕМА 4. Британська монархія та її особливості. Стратифікація Британського суспільства. Монархія. Британські регіони. Управління Великобританією. Парламент, структура та функції. Законодавча влада, виконавча влада. Політичні партії. Виборча система. Судова	3,5	1,5	1	0,5			2

	система.							
5	ТЕМА 5. Освіта та культура. Університети: Кембрідж, Оксфорд. Переваги та недоліки системи освіти. Свята та традиції. Мистецтво. Живопис. Музика і фольклор. Життя молоді. Засоби масової інформації. Музеї та картинні галереї. Художні твори. Звичаї та традиції, свята.	5	3	2	1			2
	Модульна контрольна робота 1					1		
	За 1-ий модуль:	24	12	6	4	1	1	12
	Змістовий модуль 2.							
6	ТЕМА 6. США. Географічне положення. Основні історичні події. Федеративний державний устрій. Природні умови та ресурси. Екологічні проблеми.	5	3	2	1			2
7	ТЕМА 7. Національні символи. Культура. Звичаї та традиції, свята, манери. Життя молоді. Молодіжні організації. Спорт та дозвілля. Засоби масової інформації. Мистецтво..	5	3	2	1			2
	Модульна контрольна робота 2					1		
	За 2-ий модуль:	12	6	4	2	1	1	4
	Змістовий модуль 3.							
8	ТЕМА 8. Канада. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.	7	3	2	1			4
9	ТЕМА 9. Тема 7. Австралія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.	5.5	1.5	1	0,5			4
10	ТЕМА 10. Нова Зеландія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери	5,5	1.5	1	0,5			4
	Модульна контрольна робота 3					1		

	За 3-ий модуль:	26	6	4	2	1	1	12
	Змістовий модуль 4.							
11	ТЕМА 11. Населення та мови. Мовні сім'ї. Історичні та географічні мовні особливості.	7	3	1	2			4
12	ТЕМА 12. Сучасна англійська мова. Розвиток нормативної граматики у 18 столітті. Державна мова. Діалекти та акценти. Вплив американського варіанту англійської мови на британський.	7	3	1	2			4
	Модульна контрольна робота 4					1		
	За 4-ий модуль:	22	6	2	4	1	1	8
	Екзамен	36						
		108	22	16	12	4	4	36

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. *Великобританія*

ТЕМА 1. Вступ. Географічне положення Великобританії, Англії, Шотландії, Уельсу, Північної Ірландії. Залежні території. Природні умови та ресурси: рельєф; основні види корисних копалин; кліматичні умови; внутрішні води; ґрунти, рослинний і тваринний світ; природні ландшафти. Екологічні проблеми.

ТЕМА 2. Історія Великої Британії. Давня історія Великобританії. Британія в стародавні часи. Кельти. Експансія Римської держави. Завоювання германськими племенами. Завоювання норманами. Створення централізованої держави; розвиток королівства. Столітня війна. Міжусобна війна. Династії Тюдорів, Стюартів. Буржуазна революція. Реставрація монархії, політичний і соціально-економічний розвиток Великобританії. Створення колоніальної імперії. Великобританія наприкінці ХІХ — на початку ХХ ст. Великобританія у Першій світовій війні. Міжвоєнний період; економічна криза. Великобританія у Другій світовій війні. Розпад колоніальної імперії. Політичний і соціально-економічний розвиток Великобританії у другій половині ХХ — на початку ХХІ ст. Основні події в історії Англії, Шотландії, Уельсу, Північної Ірландії.

ТЕМА 3. Національні символи Великобританії. Англійський національний характер. Національна символіка, геральдика. Святі покровителі Англії, Шотландії, Уельсу, Північної Ірландії. Прапори. Гімн Великої Британії. Формування нації. Національні стереотипи. Відображення національного характеру у мові. Релігія та її роль у житті нації. Церква та держава. Основні конфесії та їх особливості та структура: англіканська, шотландська, римсько-

католична. Релігійний плюралізм. Спосіб життя населення. Національні меншини. Сім'я та сімейні стосунки. Житло. Одяг. Їжа та напої. Видатні люди.

ТЕМА 4. Британська монархія та її особливості. Стратифікація Британського суспільства. Монархія. Влада реальна та символічна. Королівська сім'я. Глава держави — монарх (королева), повноваження та обов'язки. Британські регіони. Уельс, особливості валлійської культури, валлійський націоналізм, його коріння, мова Уельсу. Шотландія, символіка та геральдика, лінгвістична ситуація та її роль у національній культурі. Шотландський націоналізм. Північна Ірландія, приєднання Ірландії до Англії, символіка та геральдика, корні та особливості ірландського націоналізму. Управління Великобританією. Парламент, структура та функції. Законодавча влада — двопалатний парламент; Палата громад; Палата лордів: порядок формування, повноваження, сучасне реформування. Виконавча влада — Кабінет на чолі з прем'єр-міністром: порядок формування, функції. Спикер та його роль. Процес прийняття парламентського билля. Політичні партії. Автономії. Місцеве управління та самоврядування у Великобританії. Виборча система. Політичні партії. Судова система: типи британського розгляду справ у суді. Юридичні професії, їхні особливості у Великобританії. Пенитенціарна система. Британська поліція, її роль та особливості. Економіка Великобританії. Сектори британської економіки: виробництво, сфера обслуговування, фінансовий сектор. Сіті. Рівень розвитку у різних регіонах, особливості. Сільське господарство, його історична роль та сучасний стан. Історія британського руху профспілки. Організація національної системи охорони здоров'я. Державна та приватна системи охорони здоров'я. Структура соціального забезпечення. Благодійні організації.

ТЕМА 5. Освіта та культура. Система народної освіти. Типи шкіл, основні елементи національного стандарту, види та формат екзаменів. Реформа освіти 80-х років. Система вищої освіти. Університети: Кембрідж, Оксфорд. Переваги та недоліки системи освіти. Свята та традиції. Мистецтво. Живопис. Музика і фольклор. Життя молоді. Молодіжні організації. Спорт та дозвілля. Засоби масової інформації. Популярні англійські газети. «Якісна» та «жовта» преса. Телевізійні канали ВВС, ІВА, їх відмінності. Незалежність засобів масової інформації. Реклама, жорстокість, секс у засобах масової інформації. Видатні діячі мистецтва. Музеї та картинні галереї. Художні твори. Звичаї та традиції, свята. Видатні особистості.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. США

ТЕМА 6. США. Географічне положення. Склад території. Федеративний державний устрій. Володіння США. Природні умови та ресурси: рельєф (основні гори та рівнини); розміщення основних корисних копалин; кліматичні умови; внутрішні води: головні річкові системи; озера; ґрунти; рослинний і тваринний світ; природні ландшафти. Екологічні проблеми. Охорона природи та

раціональне використання природних ресурсів. Основні історичні події. Управління.

ТЕМА 7. Національні символи. Культура. Звичаї та традиції, свята, манери. Життя молоді. Молодіжні організації. Спорт та дозвілля. Засоби масової інформації. Мистецтво. Видатні діячі мистецтва. Музеї та картинні галереї. Художні твори.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Англomовні країни (Канада, Австралія, Нова Зеландія)

ТЕМА 8. Канада. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.

ТЕМА 9. Тема 7. Австралія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.

ТЕМА 10. Нова Зеландія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Лінгвістичні особливості англійської мови

ТЕМА 11. Населення та мови. Мовні сім'ї. Історичні та географічні мовні особливості. Англійська мова середніх віків. Порівняння англійської мови стародавніх та середніх віків.

ТЕМА 12. Сучасна англійська мова. Розвиток нормативної граматики у 18 столітті. Державна мова. Діалекти та акценти. Запозичення слова. Вплив американського варіанту англійської мови на британський. Чи відбувається виродження англійської мови?

IV. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів по курсу націлена на розвиток лінгвістичної та країнознавчої компетенції.

1) протягом усього курсу вести лінгвокраїнознавчий словник, виписувати реалії, країнознавчу лексику, назви та т. інш. Проводити порівняльний аналіз українських та англійських реалій та понять.

2) готуватися до семінарських занять на основі запропонованого плану, використовувати рекомендовану літературу, а також самостійно знайдену інформацію (Інтернет та інш.). У ході підготовки до занять рекомендується складати план-конспект відповіді, записувати питання, що виникають по темі, добирати наочні матеріали (фото, книги, карти, листівки тощо).

3) вести порівняльний аналіз різних аспектів країнознавства англomовних країн та України, добирати конкретні ситуації для аналізу, шукати різні вислови країнознавчої тематики у художній літературі, Інтернеті, засобах масової інформації для обговорення на заняттях.

Задачі навчання лінгвокраїнознавству нерозривно поєднуються з вдосконаленням мовлення, допомагають зрозуміти особливості вживання,

змістового навантаження, історичні, політичні, культурні та інш. конотації слів, словосполучень, висловлювань тощо.

1. Географічне положення Великобританії, Англії, Шотландії, Уельсу, Північної Ірландії
2. Британія та Британці. Британські регіони. Соціально-етнічна структура Великобританії. Історія Великої Британії.
3. Національні символи Великобританії. Стратифікація Британського суспільства. Монархія. Управління Великобританією. Судова система. Державний та політичний устрій.
4. Система освіти Великобританії.
5. Культура, мистецтво, наука та спорт. Релігія та церква. Засоби масової інформації. Свята та традиції.
6. США. Географічне положення. Основні історичні події. Управління.
7. США. Національні символи. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.
8. Канада. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.
9. Австралія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.
10. Нова Зеландія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.
11. Сучасна англійська мова. Державна мова. Діалекти та акценти.
12. Вплив американського варіанту англійської мови на британський. Чи відбувається виродження англійської мови?

Таблиця 5

V. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

	Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання
	Змістовий модуль 1.			
1	ТЕМА 1. Географічне положення Великобританії, Англії, Шотландії,	Поточний контроль	5	1-2 тиждень

	Уельсу, Північної Ірландії.			
2	ТЕМА 2. Британія та Британці. Британські регіони. Соціально-етнічна структура Великобританії. Історія Великої Британії.	Поточний контроль	5	2 тиждень
3	ТЕМА 3. Національні символи Великобританії. Стратифікація Британського суспільства. Монархія. Управління Великобританією. Судова система. Державний та політичний устрій.	Поточний контроль	5	3 тиждень
4	ТЕМА 4. Британська монархія та її особливості.	Поточний контроль	5	4 тиждень
5	ТЕМА 5. Система освіти та культура Великобританії.	Поточний контроль	5	5 тиждень
	Всього балів		25	
	Змістовий модуль 2.			
6	ТЕМА 6. США. Географічне положення. Основні історичні події.	Поточний контроль	5	6 тиждень
7	ТЕМА 7. Національні символи. Культура. Звичай та традиції, свята, манери. Життя молоді.	Поточний контроль	5	7 тиждень
	Всього балів		10	
	Змістовий модуль 3.			
8	ТЕМА 8. Канада. Географічне	Поточний контроль	5	8 тиждень

	положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.			
9	ТЕМА 9. Тема 7. Австралія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.	Поточний контроль	5	9 тиждень
10	ТЕМА 10. Нова Зеландія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.	Поточний контроль	5	10 тиждень
	Всього балів		15	
	Змістовий модуль 4.			
11	ТЕМА 11. Сучасна англійська мова. Державна мова. Діалекти та акценти. Населення та мови.	Поточний контроль	5	11-12 тиждень
12	ТЕМА 12. Сучасна англійська мова. Вплив американського варіанту англійської мови на британський. Чи відбувається виродження англійської мови?	Поточний контроль	5	13-14 тиждень

	Всього балів		10	
			60	

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Загальні відомості з географії Великобританії / General Facts about Great Britain.
2. Вторгнення кельтів. Кельтські королівства / The Celtic Invasion. The Celtic Kingdoms.
3. Англо-саксонські завоювання Британії / The Anglo-Saxon Conquest of Britain.
4. Вікінги / The Vikings.
5. Норманське завоювання та феодальне управління / The Norman Conquest and Feudal Rule.
6. Сторіччя війни, чуми та безпорядків / The Century of War, Plague and Disorder.
7. Правління Стюартів. Корона та Парламент. Громадянська війна / The Stuarts. Crown and Parliament. Civil War.
8. Республіканська Британія / Republican Britain.
9. Радикалізм та втрата американських колоній (18-е ст.) / Radicalism and the Loss of the American Colonies (18th c.).
10. Роки революції. Індустріальна революція. Революція у Франції та війни Наполеона / The years of Revolution. Industrial Revolution. Revolution in France and the Napoleonic Wars.
11. Повстання робітників (19-е ст.) / Workers Revolt (19th c.).
12. Роки самовпевненості. Залізниця. Повстання середніх класів. Зростання великих та малих міст. Населення та політика. Королева та монархія. Королева та імперія. Уельс, Шотландія та Ірландія. / The years of Self-confidence. The Railway. The Rise of the Middle Classes. The Growth of Towns and Cities. Population and Politics. Queen and Monarchy. Queen and Empire. Wales, Scotland and Ireland.
13. Британія у стані війни. Перша світова війна. Зростання лейбористської партії. Права жінок. Роки розчарування та депресії. Друга світова війна / Britain at War. The First World War. The Rise of the Labour Party. The Rights of Women. Ireland. Disappointment and Depression. The Second World War.
14. Історія утворення Королівства Великобританії та Північної Ірландії Establishment of the Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.
15. Культурні центри, їх роль у культурному та науковому житті Британії (Лондон, Единбург, Кардіфф, Белфаст, Глазго, Оксфорд, Кембридж, Стратфорд-на-Ейвоні та ін) / The Centres of Culture, and their Role in the Cultural and Scientific Life of Britain (London, Edinburgh, Cardiff, Belfast, Glasgow, Oxford, Cambridge, Stratford-on-Avon, etc.).

16. Культурні центри, їх роль у культурному та науковому житті США (Канади, Австралії, Нової Зеландії) / The centres of Culture and their Role in the Cultural and Scientific Life of the USA (Canada, Australia, New Zealand).
17. Історія заснування Лондону / The History of London.
18. Проблема Ольстеру / Ulster.
19. Основні події з історії США (Канади, Австралії, Нової Зеландії) / From the History of the USA (Canada, Australia, New Zealand).
20. Школа живопису Великобританії / The British School of Painting.
21. Музикальне життя у Великобританії / Musical Life in Britain.
22. Розваги: Кіно та Театр у Британії / Entertainment: Cinema and Theatre in Britain.
23. Розваги: Телебачення у Британії / Entertainment: TV in Britain.
24. Розваги: Паби та клуби у Британії / Entertainment: Pubs and Clubs in Britain.
25. Розваги у США (Канаді, Австралії, Новій Зеландії) / Entertainment in the USA (Canada, Australia, New Zealand).
26. Найвидатніші історичні місця Британії (США, Канади, Австралії, Нової Зеландії) / The Most Significant Historical Places in Britain (the USA, Canada, Australia, New Zealand).
27. Спорт та відпочинок у Великобританії (США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії) / Sports and Recreation in Britain (the USA, Canada, Australia, New Zealand).
28. Традиції англійців у різних районах Великобританії / Traditions of the British in different areas of Great Britain.
29. Традиції, свята та манери у США (Канаді, Австралії, Новій Зеландії) / Traditions, festivals and Manners in the USA (Canada, Australia, New Zealand).
30. Життя сім'ї, сімейні відносини та етикет у Великобританії / Families, Family Relations and Etiquette in Britain.
31. Британські національні свята / British National Festivals.
32. Система освіти у Великій Британії (США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії) / Education in Britain (the USA, Canada, Australia, New Zealand).
33. Освіта у Британії: минуле та сучасне / Education in Britain: Past and Present.
34. Розвиток науки у Великобританії / Development of Science in Britain.
35. Економіка та промисловість у Великобританії (США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії) / Economy and Industry in Great Britain (the USA, Canada, Australia, New Zealand).
36. Транспорт у Британії: загроза паралічу / Transport in Britain: the Threat of Paralysis.
37. Релігійні напрямки та деномінації у Великобританії сьогодні / Religious Diversity in Britain.
38. Стратифікація в Британському суспільстві / Stratification in British Society.
39. Національні символи Британії (США, Канади, Австралії, Нової Зеландії) / National Symbols of Britain (the USA, Canada, Australia, New Zealand).

40. Управління Великобританією / British Government.
41. Загальні відомості про політичну систему, державний устрій та політичні партії США (Канади, Австралії, Нової Зеландії) Political System of the USA (Canada, Australia, New Zealand).
42. Процес формування англійської мови та культури / The English Language and Culture Formation.
43. Мови Британських островів / Language of the British Isles.
44. Мови США (Канади, Австралії, Нової Зеландії) / Language of the USA (Canada, Australia, New Zealand).
45. Три основні періоди в історії формування англійської мови / Three major periods in the Evolution of English.
46. Вплив вторгнень германських племен на розвиток англійської мови / The Influence of the Invasion by the Germanic Tribes on the English Language.
47. Англо-саксонські діалекти / The Anglo-Saxon Dialects.
48. Література Британії (США, Канади, Австралії, Нової Зеландії) / Literature of Britain (the USA, Canada, Australia, New Zealand).
49. Засоби масової інформації у Британії (США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії) / Mass Media in Britain (the USA, Canada, Australia, New Zealand).
50. Захист довкілля у Великобританії (США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії) / Environmental Protection in Britain (the USA, Canada, Australia, New Zealand).
51. Видатні люди Великобританії, США, Канади, Австралії, Нової Зеландії) / Prominent People in Great Britain (the USA, Canada, Australia, New Zealand).
52. Життя влади та політика у Великобританії / The World of Power and Politics in Great Britain.
53. Британія в Європі / Britain in Europe.
54. Союз / The Commonwealth.
55. Країни Європейського Союзу / Countries-participants of the European Union.
56. Країни Європи – сусіди України / European Countries, Neighbours of Ukraine.
57. Центри світових релігій / Centres of the World Religions.

VI. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Лінгвокраїнознавство» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із

навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час практичних занять і охоплює певну тему навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- Навчально-дослідна робота у вигляді доповіді.
- Твір на запропоновану тему;
- Презентація на запропоновану тему із наступним захистом.

Шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 6.

Таблиця 6

Шкала оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді доповіді, твору чи презентації)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	27-30	Відмінно
Достатній	24-26 (B), 22-25 (C)	Добре
Середній	20-21 (D), 18-19 (E)	Задовільно
Низький	Менше 18	Незадовільно

Таблиця 6.1

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу	4 бали
2.	Складання плану	2 бали
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	4 бали
5.	Самостійність роботи, доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	5 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних	5 бали

елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	
Разом	30 балів

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Лінгвокраїнознавство».

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	27-30	Відмінно
Достатній	23-26	Добре
Середній	18-22	Задовільно
Низький	0-17	Незадовільно

Тематика ІНДЗ

1. Britain and the world. What connects and separates them. Ukrainian-British relations (any field).
2. The English language and the regional accents.
3. The rise and fall of British Empire.
4. Food and eating out in the UK. National cuisine.
5. Famous person (any field of science or art).
6. Film and Theatre.
7. Holidays and special occasions in the UK.
8. Housing in the UK.
9. Culture and style: national self-expression.
10. Sport and leisure.
11. The history of the USA.
12. National identity of Americans.
13. Political system of the USA.
14. Food and eating out in the USA. National cuisine.
15. Housing in the USA.
16. Holidays and special occasions in the USA.
17. Sports and competitions in the USA.
18. Sum up everything you know already about the history of English language.
19. International relations of the USA.

20. Recommend the best place to visit in the UK. Give your reasons.
21. Describe the achievements of 5 famous Americans.
22. Food and eating out in the Australia. National cuisine.
23. Political system of Canada.
24. National identity of Canadians.
25. Political and economic development of England before the great geographical discoveries. Creation and strengthening of absolute monarchy.
26. Colonial expansions of England. Creation of the British Empire.
27. Development of Capitalism in Britain. Bourgeois Revolution, its political, economic and social results. Establishment of "Constitutional Monarchy".
28. Industrial revolution in Britain, its economic and social results. The working class movement. Chartism, its results.
29. Britain in the period of imperialism. The fall of the British Empire. New forms of colonialism. Commonwealth, its economic and political essence. Britain and Common Market.
30. London - the political, economic, financial and cultural centre of Britain. Tour about London.
31. Political life and activity in Britain. Parliamentary conventions (customs) and traditions. Speakers Corner.
32. Public holidays and celebrations (Christmas, New Year, Guy Fawkes Night, St.Valentine's Day, etc.)
33. Entertainment outside the home, non-vocational courses, sports, dancing, bingo, gambling, pubs and clubs.
34. The English and their reputation. Their manners and behavior, social habits and customs.
35. The main stages in the history of the USA. The War of Independence. Formation of the US.
36. Civil War and Second Bourgeois Revolution. Formation of Ku-Klux-Klan.
37. The discovery of America and early Americans.
38. Development of the US in the period of imperialism.
39. Militarization of the USA, American military bases in different parts of the world. USA - the centre of the world reaction.
40. Education in the USA, its basic philosophy. Elementary and Secondary education, types of schools. The system of higher education. Colleges and universities.
41. Museums and art galleries in the USA.
42. Theatre and cinema in the USA, their commercial character.
43. Press, radio and television of the USA. Monopolization of mass media in America.
44. American nation, national character and American way of life.
45. National holidays and celebrations.
46. Struggle for independence.

47. The US Constitution and the Bill of Rights.
48. The American system of Government. Congress and the President.
49. American holidays and traditions.
50. Speak on American character and values.

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Лінгвокраїнознавство» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1

Таблиця 7.1
Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування семінарського заняття	1
2.	Відвідування лекцій	1
3.	Робота на семінарському занятті	10
4.	Виконання завд. для самост. роботи	5
5.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	30
6.	Модульна контрольна робота	25
7.	Екзамен	60

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів	Кількість одиниць до розрахунку	Усього
7 семестр				
1.	Відвідування семінарського заняття	1	6	6
2.	Відвідування лекцій	1	8	8
3.	Робота на семінарському занятті	10	6	60

4.	Виконання завд. для сам. роботи	5	12	60
5.	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	30	1	30
6.	Модульна контрольна робота	25	2	50
7.	Екзамен	60	1	60
				274
Максимальна кількість балів 274/100, коефіцієнт 2,74				

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, твір.

Таблиця 7.2

**Порядок переведення рейтингових показників
успішності у європейські оцінки ECTS
Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 7.3.

Таблиця 7.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та твори, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: пояснення із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація),
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- робоча навчальна програма;
- лекційні матеріали у вигляді презентацій;
- методичні рекомендації до самостійної роботи студентів та ІНДЗ;
- основний підручник (НМК);
- додаткові підручники (НМК) та навчальні посібники;
- словники і довідкова література;
- книги для читання;
- комп'ютерні навчальні та діагностичні програми;
- тестові і контрольні завдання для модульного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- матеріали семестрових екзаменів: білети, комплект текстів.

Х. Навчально-методична карта дисципліни «Лінгвокраїнознавство»
Разом: 108 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., індивідуальна
робота – 4 год., самостійна робота – 36 год., модульний контроль – 4 год.. іспит –
36 год.

Модулі	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Велика Британія					США		Англомовні країни			Лінгвістичні особливості англійської мови	
Кількість балів за модуль	50					23		28			33	
Лекції 8 – бали за відвідування лекцій	1		2		3	4	5	6	7		8	
Теми лекцій	Географічне положення	Історія	Символи	Парламент	Освіта та культура	Географічне положення. Історія.	Символи. Культура.	Канада.	Австралія	Нова Зеландія	Населення та мови	Сучасна англійська мова
	1	1	2	2	2	6	7	8	9	10	11	12
Теми семінарських занять: 6 – відвідування; 60 – робота на семінар. заняттях (всього 66 балів)	Тема 1, Тема 2 (лекція - 1б, семінар 1+10б)		Тема 3, Тема 4, Тема 5 (лекція - 2 б, семінар 1+10б)			Тема 6, Тема 7 (лекція - 2 б, семінар 1+10б)		Тема 8, Тема 9, Тема 10 (лекція - 2 б, семінар 1+10б)			Тема 11 (лекція - 1б, семінар 1+10б)	Тема 12 (семінар 1+10б)
Сам. робота (всього 60 балів)	25					10		15			10	
Види поточн. контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)							Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				
ІНДЗ	30 балів							60 балів				
Підсумк. к. (екзамен)	Максимальна кількість балів – 274 бали											

ХІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Америка: Энциклопедия повседневной жизни. — М., 1998. — 416 с.
2. Барановский Л. С., Козикис Д. Д. Канада. Австралия. Новая Зеландия. — Минск: Вышэйш. шк., 2003. — 368 с.
3. Великобритания: Пособ. по страноведению / Составитель Ю.Б. Голицынский. — СПб.: КАРО, 2002. — 480 с.
4. Маккен Р. Історія Сполучених Штатів: Нарис. — К.: ЮСІА, 1998. — 212 с.
5. По Великій Британії: Навч. посіб. з курсу “Країнознавство” / Уклад. Н.Ф. Вовченко. — К.: Знання, 2002. 222 с.
6. Полупан А.П. *English-speaking countries. A cultural reader.* — Х.: Країна мрій, 2002. — 208 с.
7. Полупан А.П., Полупан В.Л. *Англоязычные страны. Книга для чтения на английском языке.* — Харьков: Академия, 2000. — 208с.
8. Страноведение: Учеб. пособие / П. И. Рогач и др. — Минск: БГЭУ, 2003. — 284 с.
9. Томахин Г. Д. *Лингвострановедческий словарь Соединенного Королевства Великобритании и Северная Ирландия.* — М.: Аст-Пресс, 2003. — 720 с.

Додаткова

1. *Dictionary of English language and Culture. New Edition. Longman, 1997. — 1570 p.*
2. Америка: Энциклопедия повседневной жизни. — М., 1998. — 416 с.
3. Страноведение: Учеб. пособие / П. И. Рогач и др. — Минск: БГЭУ, 2003. — 284 с.
4. *Bromhead Peter. Life in modern Britain. Longman, 1995.*
5. *Jeremy Paxman. The English. A Portrait of a People. Penguin Books, 1999. 309 p.*
6. Белкіна Е.В., Басіна А.В., Сіверс В.А. *Діалог столиць: Підручник з країнознавства.* — К.: АДЕФ — “Україна”, 2002. — С.28-67.
7. Сатинова В.Ф. *Читаем и говорим о Британии и британцах.* — Мн.: Выш. шк., 2000. — 255 с.
8. Сафонова В.В., А. Ханнен-Ленг. *Английский язык: Пособие по культуроведению.* — М.: Просвещение, 2001. — 162 с.
9. Сафонова В.В., Твердохлебова И.П. *Английский язык: Пособие по культуроведению.* — М.: Просвещение, 2001. — 208 с.

ХІІ. ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль І. *Великобританія*

Лекція 1. ТЕМА 1. Вступ. Географічне положення Великобританії, Англії, Шотландії, Уельсу, Північної Ірландії. Залежні території. Природні умови та ресурси: рельєф; основні види корисних копалин; кліматичні умови; внутрішні води; ґрунти, рослинний і тваринний світ; природні ландшафти. Екологічні проблеми.

ТЕМА 2. Історія Великої Британії. Давня історія Великобританії. Британія в стародавні часи. Кельти. Експансія Римської держави. Завоювання германськими племенами. Завоювання норманами. Створення централізованої держави; розвиток королівства. Столітня війна. Міжусобна війна. Династії Тюдорів, Стюартів. Буржуазна революція. Реставрація монархії, політичний і соціально-економічний розвиток Великобританії. Створення колоніальної імперії. Великобританія наприкінці ХІХ — на початку ХХ ст. Великобританія у Першій світовій війні. Міжвоєнний період; економічна криза. Великобританія у Другій світовій війні. Розпад колоніальної імперії. Політичний і соціально-економічний розвиток Великобританії у другій половині ХХ — на початку ХХІ ст. Основні події в історії Англії, Шотландії, Уельсу, Північної Ірландії.

Лекція 2. ТЕМА 3. Національні символи Великобританії. Англійський національний характер. Національна символіка, геральдика. Святі покровителі Англії, Шотландії, Уельсу, Північної Ірландії. Прапори. Гімн Великої Британії. Формування нації. Національні стереотипи. Відображення національного характеру у мові. Релігія та її роль у житті нації. Церква та держава. Основні конфесії та їх особливості та структура: англіканська, шотландська, римсько-католична. Релігійний плюралізм. Спосіб життя населення. Національні меншини. Сім'я та сімейні стосунки. Житло. Одяг. Їжа та напої. Видатні люди.

ТЕМА 4. Британська монархія та її особливості. Стратифікація Британського суспільства. Монархія. Влада реальна та символічна. Королівська сім'я. Глава держави — монарх (королева), повноваження та обов'язки. Британські регіони. Уельс, особливості валлійської культури, валлійський націоналізм, його коріння, мова Уельсу. Шотландія, символіка та геральдика, лінгвістична ситуація та її роль у національній культурі. Шотландський націоналізм. Північна Ірландія, приєднання Ірландії до Англії, символіка та геральдика, корні та особливості ірландського націоналізму. Управління Великобританією. Парламент, структура та функції. Законодавча влада — двопалатний парламент; Палата громад; Палата лордів: порядок формування, повноваження, сучасне реформування. Виконавча влада — Кабінет на чолі з прем'єр-міністром: порядок формування, функції. Спікер та його роль. Процес прийняття парламентського билля. Політичні партії. Автономії. Місцеве управління та самоврядування у Великобританії. Виборча система. Політичні партії. Судова система: типи британського розгляду справ у суді. Юридичні

професії, їхні особливості у Великобританії. Пенитенціарна система. Британська поліція, її роль та особливості. Економіка Великобританії. Сектори британської економіки: виробництво, сфера обслуговування, фінансовий сектор. Сіті. Рівень розвитку у різних регіонах, особливості. Сільське господарство, його історична роль та сучасний стан. Історія британського руху профспілки. Організація національної системи охорони здоров'я. Державна та приватна системи охорони здоров'я. Структура соціального забезпечення. Благодійні організації.

Лекція 3. ТЕМА 5. Освіта та культура. Система народної освіти. Типи шкіл, основні елементи національного стандарту, види та формат екзаменів. Реформа освіти 80-х років. Система вищої освіти. Університети: Кембрідж, Оксфорд. Переваги та недоліки системи освіти. Свята та традиції. Мистецтво. Живопис. Музика і фольклор. Життя молоді. Молодіжні організації. Спорт та дозвілля. Засоби масової інформації. Популярні англійські газети. «Якісна» та «жовта» преса. Телевізійні канали BBC, ІВА, їх відмінності. Незалежність засобів масової інформації. Реклама, жорстокість, секс у засобах масової інформації. Видатні діячі мистецтва. Музеї та картинні галереї. Художні твори. Звичай та традиції, свята. Видатні особистості.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. США

Лекція 4. ТЕМА 6. США. Географічне положення. Склад території. Федеративний державний устрій. Володіння США. Природні умови та ресурси: рельєф (основні гори та рівнини); розміщення основних корисних копалин; кліматичні умови; внутрішні води: головні річкові системи; озера; ґрунти; рослинний і тваринний світ; природні ландшафти. Екологічні проблеми. Охорона природи та раціональне використання природних ресурсів. Основні історичні події. Управління.

Лекція 5. ТЕМА 7. Національні символи. Культура. Звичай та традиції, свята, манери. Життя молоді. Молодіжні організації. Спорт та дозвілля. Засоби масової інформації. Мистецтво. Видатні діячі мистецтва. Музеї та картинні галереї. Художні твори.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Англomовні країни (Канада, Австралія, Нова Зеландія)

Лекція 6. ТЕМА 8. Канада. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.

Лекція 7. ТЕМА 9. Тема 7. Австралія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.

ТЕМА 10. Нова Зеландія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Лінгвістичні особливості англійської мови

Лекція 8. ТЕМА 11. Населення та мови. Мовні сім'ї. Історичні та географічні мовні особливості. Англійська мова середніх віків. Порівняння англійської мови стародавніх та середніх віків.

ТЕМА 12. Сучасна англійська мова. Розвиток нормативної граматики у 18 столітті. Державна мова. Діалекти та акценти. Запозичення слова. Вплив американського варіанту англійської мови на британський. Чи відбувається виродження англійської мови?

XIII. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовний модуль I

Семінар 1

ТЕМА 1. Вступ. Географічне положення Великобританії, Англії, Шотландії, Уельсу, Північної Ірландії. Залежні території. Природні умови та ресурси. Екологічні проблеми.

1. Where do the British Isles lie?
2. What parts does Great Britain consist of?
3. What ocean and what seas is Great Britain washed by?
4. What countries make the United Kingdom?
5. What are the North Sea and the English Channel called?
6. How many regions are there in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland?
7. What groups can we divide the mountains of the UK?
8. Which ways does their position decide the direction, length and character of the rivers of Britain?
9. What do you know about the Thames?
10. What are the main ports in the United Kingdom?
11. Which is the largest lake of the UK and where is it?
12. What mineral resources can be found in Great Britain?
13. Which mineral contributes much to the development of many industries in Britain?
14. Where are coal, copper, lead, silver, clay and ore mined?
15. Which of the animals have become extinct?
16. What can you say about the flora of the United Kingdom?
17. What are the outstanding features of the climate of Britain?

Materials

Obligatory

1. Кузнецова В.И. Книга для чтения о географии: Пособие для студентов педвузов. – М.: Просвещение, 1964. – 171 с.
2. Бурлакова В.В. Великобритания. Физическая и экономическая география. – Л.: Просвещение, 1977. – 151 с.

3. Андрианов С.Н. Почитайте об Англии. – М.: Междунар. отношения, 1965. – С. 7-24.
4. Гогильчин С.И. Британия сегодня: Пособие по страноведению. – Донецк: Академия, 1997. – С.5-7, С. 11-13.
5. По Великій Британії: Навч. посібник з курсу “Країнознавство” / Уклад. Вовченко Н.Ф. – К.: Знання, 2002. – С.115-122.

Supplementary

1. Полупан А.П. English-speaking countries. A cultural reader. – Х.: Країна мрій, 2002. – С.10-14.
2. Тучина Н.В. Speak English with Pleasure. Сучасні розмовні теми / За ред. Луїзи Грін. – Х.: Торсінг, 2002. – С.93-100.
3. По Великій Британії: Навч. посіб. з курсу “Країнознавство” / Уклад. Н.Ф. Вовченко. – К.: Знання, 2002. – С.103-107.
4. David McDowall. Britain in Close-up. Longman, 2000. – P. 26-73.
5. Сатинова В.Ф. Читаем и говорим о Британии и британцах. – Мн.: Выш. шк., 2000. – С.11-14.
6. Вигран О.Ф. Знайомтеся: Великобританія: Пробн. підручн. – К.: Форум, 2001. – С. 152-176.
7. Гужва Т.Н. Английский язык. Кн.1. – К.: Тандем, 1996. – С.328-336.
8. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Розмовні теми. Кн.2. – К.: А.С.К., 2000. – С.29-30.

Семінар 2

ТЕМА 2. Історія Великої Британії. Давня історія Великобританії. Британія в стародавні часи. Створення централізованої держави; розвиток королівства. Столітня війна. Буржуазна революція. Створення колоніальної імперії. Розпад колоніальної імперії. Політичний і соціально-економічний розвиток Великобританії у другій половині ХХ — на початку ХХІ ст.

1. What people is the UK inhabited by?
2. What dominations do the British belong to?
3. What national groups have settled in Britain this century?
4. When did these people come to Britain?
5. What can you say about the war with Scotland and France?
6. What is known about Wales in revolt?
7. Do you agree that the Wars of the Roses nearly destroyed the English idea of kingship forever? Explain it.
8. What can you tell about the Reformation?
9. What do you know about the new foreign policy during the Tudor period?
10. How did it happen that Mary Queen of Scots lost her head?
11. What were the signs of trouble between Crown and Parliament? What can you say about religious disagreement?
12. What events in Ireland resulted in Civil war?

13. What can you tell about Republican Britain? Why was Cromwell's government unpopular?
14. When did the struggle over Catholicism and the Crown become a crisis and why?
15. Why did the English want Scotland and England to be united?
16. What did the battle at the River Boyne result?

Materials

Obligatory

1. McDowell, D. An Illustrated History of Britain. Longman Group UK Ltd, 1997
2. Кузнецова В.И. Книга для чтения о географии: Пособие для студентов педвузов. – М.: Просвещение, 1964. – 171 с.
3. Бурлакова В.В. Великобритания. Физическая и экономическая география. – Л.: Просвещение, 1977. – 151 с.
4. Андрианов С.Н. Почитайте об Англии. – М.: Междунар. отношения, 1965. – С. 7-24.
5. Гогильчин С.И. Британия сегодня: Пособие по страноведению. – Донецк: Академия, 1997. – С.5-7, С. 11-13.
6. По Великій Британії: Навч. посібник з курсу “Країнознавство” / Уклад. Вовченко Н.Ф. – К.: Знання, 2002. – С.115-122.

Supplementary

1. Полупан А.П. English-speaking countries. A cultural reader. – Х.: Країна мрій, 2002. – С.10-14.
2. Тучина Н.В. Speak English with Pleasure. Сучасні розмовні теми / За ред. Луїзи Грін. – Х.: Торсінг, 2002. – С.93-100.
3. По Великій Британії: Навч. посіб. з курсу “Країнознавство” / Уклад. Н.Ф. Вовченко. – К.: Знання, 2002. – С.103-107.
4. David McDowall. Britain in Close-up. Longman, 2000. – P. 26-73.
5. Сатинова В.Ф. Читаем и говорим о Британии и британцах. – Мн.: Выш. шк., 2000. – С.11-14.
6. Вигран О.Ф. Знайомтеся: Великобританія: Пробн. підручн. – К.: Форум, 2001. – С. 152-176.
7. Гужва Т.Н. Английский язык. Кн.1. – К.: Тандем, 1996. – С.328-336.
8. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Розмовні теми. Кн.2. – К.: А.С.К., 2000. – С.29-30.

Семінар 3

ТЕМА 3. Національні символи Великобританії. Англійський національний характер. Національна символіка, геральдика. Церква та держава. Сім'я та сімейні стосунки. Видатні люди.

1. What are the national symbols of Great Britain?
2. What do you know about the history and design of the flag of the UK? of Scotland like? of England like? of Ireland like? of Wales like?

3. What are the national emblems of England, Scotland, Wales and Northern Ireland like?
4. Who are the patron saints of England, Scotland, Wales and Ireland?
5. What can you say about the population of the UK?
6. What do you know about language families of Great Britain?
7. What can you say about British homes? What are they like?
8. What way do the British spend their free time?
9. What do you know about food and drink in Britain?
10. What prominent people in Great Britain are known all over the world?
11. What are the three levels of school at which most children receive their education from the age of five to 16?
12. What are different standards between state and private sector education and what are reasons behind them?

Materials

Obligatory

1. Сатинова В.Ф. Читаем и говорим о Британии и британцах. – Мн.: Выш. Шк., 2001. – С. 23-25.
2. Вигран О.Ф. Знайомтеся: Великобританія. – К.: Форум, 2001. – С. 132-151.
3. Куприянова В.Р. Англия. Книга для чтения. – Л.: Печатный двор, 1963. – С.151-218.
4. Полупан А.П. English-speaking countries. A cultural reader. – Х.: Країна мрій, 2002. – С. 81-83.
5. David McDowall. Britain in Close-up. Longman, 1999. – P. 147-158.
6. Тенсон И.А. Habits and Ways in Great Britain and the United States. – М.: Межд. Отн-я, 1978. – С. 36-40.

Supplementary

1. Гужва Т.Н. Английский язык. Кн.1. – К.: Тандем, 1996. – С. 261-282.
2. Тучина Н.В. Speak English with Pleasure. Сучасні розмовні теми / За Джон. Луїзи Грін. – Х.: Торсінг, 2002. – С. 169-174.
3. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн.1. – К.: А.С.К., 2000. – С. 68-85.
4. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн.2. – К.: А.С.К., 2000. – С. 34-43.
5. По Великій Британії: Навч. посіб. З курсу “Країнознавство” / Уклад. Н.Ф. Вовченко. – К.: Знання, 2002. – С. 130-134.

Семінар 4

ТЕМА 4. Британська монархія та її особливості. Стратифікація Британського суспільства. Монархія. Британські регіони. Управління Великобританією. Парламент, структура та функції. Законодавча влада, виконавча владаю Політичні партії. Виборча система. Судова система.

1. What different social groups is British society divided into?
2. Which of the Queen’s functions are the formal ones?
3. What is the difference between the Queen’s formal and real powers?

4. What are the separate elements of the British Parliament?
5. How has the balance between the three parts of the legislature changed over the centuries?
6. How many MPs are there in the House of Commons?
7. What is the main function of the House of Commons?
8. Whom is the House of Lords presided by?
9. What types of Lords does the House of Lords consist of?
10. How is the Prime Minister chosen in Britain?
11. What is the Cabinet?
12. What is the job of a Shadow Minister?
13. Which is the highest court in the United Kingdom?

Materials

Obligatory

1. Сатинова В.Ф. Читаем и говорим о Британии и британцах. – Мн.: Выш. Шк., 2001. – С. 23-25.
2. Великобритания. Лингвострановедческий словарь.- Москва, 2005.
3. Вигран О.Ф. Знайомтеся: Великобританія. – К.: Форум, 2001. – С. 132-151.
4. Куприянова В.Р. Англия. Книга для чтения. – Л.: Печатный двор, 1963. – С.151-218.
5. Полупан А.П. English-speaking countries. A cultural reader. – Х.: Країна мрій, 2002. – С. 81-83.
6. David McDowall. Britain in Close-up. Longman, 1999. – P. 147-158.
7. Тенсон И.А. Habits and Ways in Great Britain and the United States. – М.: Межд. Отн-я, 1978. – С. 36-40.

Supplementary

6. Гужва Т.Н. Английский язык. Кн.1. – К.: Тандем, 1996. – С. 261-282.
7. Тучина Н.В. Speak English with Pleasure. Сучасні розмовні теми / За Джон. Луїзи Грін. – Х.: Торсінг, 2002. – С. 169-174.
8. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн.1. – К.: А.С.К., 2000. – С. 68-85.
9. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн.2. – К.: А.С.К., 2000. – С. 34-43.
10. По Великій Британії: Навч. посіб. З курсу “Країнознавство” / Уклад. Н.Ф. Вовченко. – К.: Знання, 2002. – С. 130-134.

Семінар 5

ТЕМА 5. Освіта та культура. Університети: Кембрідж, Оксфорд. Переваги та недоліки системи освіти. Свята та традиції. Мистецтво. Живопис. Музика і фольклор. Життя молоді. Засоби масової інформації. Музеї та картинні галереї. Художні твори. Звичаї та традиції, свята.

1. What do you like and dislike in the system of education in the UK?
2. What are the three levels of school at which most children receive their education from the age of five to 16?

3. What are different standards between state and private sector education and what are reasons behind them?
4. Can you name the most popular theatres and theatrical companies in Britain? (in your country)? What is the British theatre like today?
5. Press, radio and television.
6. Who is your favourite British poet, writer or playwright?
7. What art museums and galleries in Great Britain do you know?
8. What does a traditional English breakfast consist of?
9. What problems do young people face?
10. What traditional ceremonies in London do you know?
11. What kind of custom is engagement?
12. Entertainment outside the home, non-vocational courses, sports, dancing, bingo, gambling, pubs and clubs.
13. The English and their reputation. Their manners and behavior, social habits and customs .

Materials

Obligatory

1. Великобритания. Лингвострановедческий словарь.- Москва, 2005.
2. Сатинова В.Ф. Читаем и говорим о Британии и британцах. – Мн.: Выш. Шк., 2001. – С. 23-25.
3. Вигран О.Ф. Знайомтеся: Великобританія. – К.: Форум, 2001. – С. 132-151.
4. Куприянова В.Р. Англия. Книга для чтения. – Л.: Печатный двор, 1963. – С.151-218.
5. Полупан А.П. English-speaking countries. A cultural reader. – Х.: Країна мрій, 2002. – С. 81-83.
6. David McDowall. Britain in Close-up. Longman, 1999. – P. 147-158.
7. Тенсон И.А. Habits and Ways in Great Britain and the United States. – М.: Межд. Отн-я, 1978. – С. 36-40.

Supplementary

1. Англия и Англичане / Павловская А.В. – М.: МГУ им. Ломоносова, 2008.
2. Все о Великобритании/ Коробов А.И. – Харьков: Фолио, 2007.
3. Великобритания: монархия, история, культура. Книга по страноведению на английском языке. / В. М. Павлоцкий – СПб.: КАРО, 2006. 12
4. Страноведение. Англия. Н.М. Нестерова. Ростов-на-Дону, 2006.
5. Гужва Т.Н. Английский язык. Кн.1. – К.: Тандем, 1996. – С. 261-282.
6. Тучина Н.В. Speak English with Pleasure. Сучасні розмовні теми / За Джон. Луїзи Грін. – Х.: Торсінг, 2002. – С. 169-174.
7. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн.1. – К.: А.С.К., 2000. – С. 68-85.
8. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн.2. – К.: А.С.К., 2000. – С. 34-43.
9. По Великій Британії: Навч. посіб. З курсу “Країнознавство” / Уклад. Н.Ф. Вовченко. – К.: Знання, 2002. – С. 130-134.

Змістовний модуль 2

Семинар 6

ТЕМА 6. США. Географічне положення. Основні історичні події. Федеративний державний устрій. Природні умови та ресурси. Екологічні проблеми.

1. The main stages in the history of the USA. The War of Independence. Formation of the US.
2. Civil War and Second Bourgeois Revolution. Formation of Ku-Klux-Klan.
3. Development of the US in the period of imperialism. Militarization of the USA, American military bases in different parts of the world. USA - the centre of the world reaction.
4. The discovery of America and early Americans.
5. Struggle for independence.
6. The US Constitution and the Bill of Rights.
7. What were the reasons of the Civil War?
8. The American system of Government. Congress and the President.
9. Which are the most important historical events in the life of the USA?
10. What can you say about the political system of the USA?
11. What is known about the religion in the USA?

Materials

Obligatory

1. Лингвострановедение США= American Culture Studies: учебное пособие/ Михайлов Н.Н., Михайлов М.Н. – М.: Издательский центр «Академия», 2008.
2. Великобритания. Лингвострановедческий словарь.- Москва, 2005.
3. Полупан А.П. Англоязычные страны. Книга для чтения на англ.яз. – Х.: Країна мрій, 2002. – С. 97-161.
4. Тучина Н.В. Сучасні розмовні теми / За ред. Луїзи Грін. – Х.: Торсінг, 2002. – С. 93-242.
5. Broukal, M., Murphy, P. Introducing the USA: A Cultural Reader. Longman Group UK Ltd, 1995.

Supplementary

1. Татьяна Гужва. Английский язык. Ч.1, Ч.2. – К.: Тандем, 1996. – 352 с., 333 с.
2. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн. 2. – К.: А.С.К., 2000. – С. 98-221.
3. Демчика. Богдана Демчика. World Neighbours. Teacher's Edition: 1996. – P. 82-139; 480-507.

Семинар 7

ТЕМА 7. Національні символи. Культура. Звичаї та традиції, свята, манери. Життя молоді. Молодіжні організації. Спорт та дозвілля. Засоби масової інформації. Мистецтво.

1. American holidays and traditions.

2. Speak on American culture, character and values.
3. What do you know about the national symbols of the country?
4. What do you like and dislike in the system of education in the USA?
5. What can you tell about traditional holidays in the USA?
6. What do you know about science and technology in the USA?
7. Education in the USA, its basic philosophy. Elementary and Secondary education, types of schools.
8. The system of higher education. Colleges and universities.
9. Museums and art galleries in the USA.
10. Theatre and cinema in the USA, their commercial character.
11. Press, radio and television of the USA. Monopolization of mass media in America.
12. American nation, national character and American way of life.

Materials

Obligatory

1. Америка. Какая она?: Учебник по страноведению США/Н.Д. Токарева, В. Пеппард. – М.: Высшая школа, 2005
2. Полупан А.П. Англоязычные страны. Книга для чтения на англ.яз. – Х.: Країна мрій, 2002. – С. 97-161.
3. Тучина Н.В. Сучасні розмовні теми / За ред. Луїзи Грін. – Х.: Торсінг, 2002. – С. 93-242.
4. Окно в мир. По Соединенным Штатам. Отв.редактор Лидия Захарова.– М.: Издательство «Эком-Пресс», 1997. – 332с.

Supplementary

1. Татьяна Гужва. Английский язык. Ч.1, Ч.2. – К.: Тандем, 1996. – 352 с., 333 с.
2. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн. 2. – К.: А.С.К., 2000. – С. 98-221.
3. Демчика. Богдана Демчика. World Neighbours. Teacher's Edition: 1996. – P. 82-139; 480-507.
4. Broukal, M., Murphy, P. Introducing the USA: A Cultural Reader. Longman Group UK Ltd, 1995.
5. Bromhead, P. Life in Modern America. Longman Group UK Ltd, 1996.

Змістовий модуль 3.

Семинар 8

ТЕМА 8. Канада. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.

1. What can you say about the geographical position of Canada?
2. What is known about natural resources of the country?
3. What do you know about the economy of Canada?
4. What famous places of interest one can find in Canada?
5. What is the population of Canada?
6. What do you know about the political system of the country?

7. What can you say about the education in Canada?
8. What museums and libraries one can find in Canada?
9. What are the most important events in the life of Canada?

Materials

Obligatory

1. Полупан А.П. Англоязычные страны. Книга для чтения на англ.яз. – Х.: Країна мрій, 2002. – С. 97-161.
2. Тучина Н.В. Сучасні розмовні теми / За ред. Луїзи Грін. – Х.: Торсінг, 2002. – С. 93-242.
3. *Supplementary*
4. Татьяна Гужва. Английский язык. Ч.1, Ч.2. – К.: Тандем, 1996. – 352 с., 333 с.
5. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн. 2. – К.: А.С.К., 2000. – С. 98-221.
6. Демчика. Богдана Демчика. World Neighbours. Teacher's Edition: 1996. – P. 82-139; 480-507.

Семінар 9

ТЕМА 9. Австралія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери.

1. What can you say about the geographical position of Australia?
2. What is known about natural resources of the country?
3. What do you know about the economy of Australia?
4. What animals one can see in Australia?
5. What rivers and lakes are there in the country?
6. What kinds of trees are there in Australia?
7. What famous places of interest one can find in Australia?
8. What is the population of Australia?
9. What do you know about the political system of the country?
10. What towns and cities are well known? In the world?
11. What can you say about the education in Australia?

Materials

Obligatory

1. Полупан А.П. Англоязычные страны. Книга для чтения на англ.яз. – Х.: Країна мрій, 2002. – С. 97-161.
2. Тучина Н.В. Сучасні розмовні теми / За ред. Луїзи Грін. – Х.: Торсінг, 2002. – С. 93-242.

Supplementary

1. Татьяна Гужва. Английский язык. Ч.1, Ч.2. – К.: Тандем, 1996. – 352 с., 333 с.
2. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн. 2. – К.: А.С.К., 2000. – С. 98-221.
3. Демчика. Богдана Демчика. World Neighbours. Teacher's Edition: 1996. – P. 82-139; 480-507.

Семінар 10

ТЕМА 10. Нова Зеландія. Географічне положення. Національні символи. Основні історичні події. Управління. Видатні люди. Традиції, свята, манери

12. What can you say about the geographical position of New Zealand?
13. What is known about natural resources of the country?
14. What do you know about the economy of New Zealand?
15. What animals one can see in New Zealand?
16. What rivers and lakes are there in the country?
17. What kinds of trees are there in New Zealand?
18. What famous places of interest one can find in New Zealand?
19. What is the population of New Zealand?
20. What do you know about the political system of the country?
21. What towns and cities are well known? In the world?
22. What can you say about the education in New Zealand?

Materials

Obligatory

1. Полупан А.П. Англоязычные страны. Книга для чтения на англ.яз. – Х.: Країна мрій, 2002. – С. 97-161.
2. Тучина Н.В. Сучасні розмовні теми / За ред. Луїзи Грін. – Х.: Торсінг, 2002. – С. 93-242.

Supplementary

3. Татьяна Гужва. Английский язык. Ч.1, Ч.2. – К.: Тандем, 1996. – 352 с., 333 с.
4. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн. 2. – К.: А.С.К., 2000. – С. 98-221.
5. Демчика. Богдана Демчика. World Neighbours. Teacher's Edition: 1996. – P. 82-139; 480-507.

Змістовий модуль 4.

Семінар 11

ТЕМА 11. Населення та мови. Мовні сім'ї. Історичні та географічні мовні особливості.

Materials

Obligatory

1. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн. 2. – К.: А.С.К., 2000. – С. 98-221.
2. Тер-Минасова С.Г. Язык и межкультурная коммуникация. – 2-е издание, доработанное. – М.: Изд-во МГУ, 2004. – 352 с.
3. Ощепкова В.В. Язык и культура Великобритании, США, Канады, Австралии, Новой Зеландии. – М./СПб.: ГЛОССА/КАРО, 2004. – 336с.

Supplementary

1. Краткий справочник американско-британских соответствий. М.С. Евдокимов. – Москва, 2005.

Семінар 12

ТЕМА 12. Сучасна англійська мова. Розвиток нормативної граматики у 18 столітті. Державна мова. Діалекти та акценти. Вплив американського варіанту англійської мови на британський.

Materials

Obligatory

1. Коганов А.Б. Сучасна англійська мова. Кн. 2. – К.: А.С.К., 2000. – С. 98-221.
2. Краткий справочник американско-британских соответствий. М.С. Евдокимов. – Москва, 2005.
3. Васильев К. Б. Pilot One. Первый лоцман. Лингвострановедческий справочник по английскому языку и Великобритании. Изд. 2-е, испр. СПб.: Педагогическое общество России, 2001. 416 с.
4. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. Язык и культура. Три лингвострановедческие концепции: лексического фона, речеповеденческих тактик, и сапиентемы / Под редакцией и с послесловием академика Ю. С. Степанова. – М.: «Индрик», 2005. 1040 с.
5. Иванова И. П., Чахоян Л. П., Беляева Т. М. История английского языка. Учебник. Хрестоматия. Словарь. Серия «Учебники для вузов. Специальная литература» / Оформление обложки С. Л. Шапиро, А. А. Олексенко. – СПб.: Издательство «Лань», 1999. – 512 с.

Supplementary

1. Майерс Л.М. Пишем по-английски: руководство по грамматике и письму на английском языке. – СПб.: Лань. 1997. – 448с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. *Dictionary of English language and Culture. New Edition. Longman, 1997. – 1570 p.*
2. *Leech G., Svartvik I. A comparative grammar of English.– M. Prosveshcheniye, 1983. – 303 p.*
- 3.
4. *Морозова І.І. Матеріали лекцій «Лінгвокраїнознавство Великої Британії». – Х.: ХНУ, ф-т іноземних мов, 2009. –100с.*
5. *Денісов О.І. Шість англomовних країн. –Харків: Константа, 2007. –304 с*
6. *Америка: Енциклопедія повсякденної життя. — М., 1998. — 416 с.*

7. Барановский Л. С., Козикис Д. Д. Канада. Австралия. Новая Зеландия. — Минск: Вышэйш. шк., 2003. — 368 с.
8. Великобритания: Пособ. по страноведению / Составитель Ю.Б. Голицынский. — СПб.: КАРО, 2002. — 480 с.
9. Маккен Р. Історія Сполучених Штатів: Нарис. — К.: ЮСІА, 1998. — 212 с.
10. По Великій Британії: Навч. посіб. з курсу “Країнознавство” / Уклад. Н.Ф. Вовченко. — К.: Знання, 2002. 222 с.
11. Полупан А.П. *English-speaking countries. A cultural reader.* — Х.: Країна мрій, 2002. — 208 с.
12. Полупан А.П., Полупан В.Л. *Англоязычные страны. Книга для чтения на английском языке.* — Харьков: Академия, 2000. — 208с.
13. Страноведение: Учеб. пособие / П. И. Рогач и др. — Минск: БГЭУ, 2003. — 284 с.
14. Томахин Г. Д. *Лингвострановедческий словарь Соединенного Королевства Великобритания и Северная Ирландия.* — М.: Аст-Пресс, 2003. — 720 с.

Додаткова

1. Америка: Энциклопедия повседневной жизни. — М., 1998. — 416 с.
2. Страноведение: Учеб. пособие / П. И. Рогач и др. — Минск: БГЭУ, 2003. — 284 с.
3. *Bromhead Peter. Life in modern Britain. Longman, 1995.*
4. *Jeremy Paxman. The English. A Portrait of a People. Penguin Books, 1999. 309 p.*
5. *Collins Cobuild English grammar. — London and Glasgow.: Collins Publishers, the University of Birmingham, 1990. — 482 p.*
6. *Morokhovska E.J. Fundamentals of English Grammar. — К.: Вища шк., 1993.*
7. *Quirk R., Greenbaum S., Leech I., Svartvik J. A grammar of contemporary English. — London.: Longman, 1972. — 1120p.*
8. *R.Davidson et al. Governing. — Washington: CQ Press, 1992. — 592 p.*
9. *R.Diclerico et al. Points of view. — New York: McGraw Hill, 1992. — 341 p.*
10. *D. K. Stevenson. American life and institutions. — Stuttgart: Ernst Klett Verlag, 1994. — 144p.*
11. *An outline of American history. — USA, 1994. — 407p.*
12. Блох М.Я. Теория грамматики. — М.: Высш.шк., 2004
13. Белкіна Е.В., Басіна А.В., Сіверс В.А. Діалог столиць: Підручник з країнознавства. — К.: АДЕФ — “Україна”, 2002. — С.28-67.
14. Сатинова В.Ф. Читаем и говорим о Британии и британцах. — Мн.: Выш. шк., 2000. — 255 с.
15. Сафонова В.В., А. Ханнен-Ленг. Английский язык: Пособие по культуроведению. — М.: Просвещение, 2001. — 162 с.

16. Сафонова В.В., Твердохлебова И.П. *Английский язык: Пособие по культуроведению.* – М.: Просвещение, 2001. – 208 с.
17. Барановский Л.С., Козикис Д.Д. *Добрый день, Британия!* – Минск: САДИ, 1999. – 335 с.
18. *Великобритания. Лингвострановедческий словарь.* – М.: Русский язык, 1997. – 436 с.
19. Определъоннова Т.Б. *Країнознавство. Велика Британія. США.* – Донецьк, 1998. – 136 с.
20. Ощепкова В.В., Шустилова И.И. *О Британии вкратце.* – М.: Новая школа, 1997. – 176 с.
21. *США. Лингвострановедческий словарь.* – М.: Русский язык, 1997. – 436 с.
22. Тимановская Н.А. *Взгляд на англоязычные страны.* – Тула: Автограф, 1999. – 384 с.
23. Томахин Г.Д. *Америка через американизмы.* – М.: Высшая школа, 1982. – 255 с.
24. L.S. Baranovski, D.D. Kozikis. *Hello, America!* – Minsk, 1997. – 340 p.
25. J. O'Driscoll. *Britain.* – OUP, 1996. – 224 p.
26. P. Harvey, R. Johnes. *Britain Explored.* – Longman, 2002. – 240 p.
27. A. Room. *An A to Z of British Life.* – OUP, 1992. – 348 p.
28. M. Vaughan-Rees. *In Britain.* – L: Chancerel, 1995. – 198 p.
29. S.S. Birdsall, J. Florin. *Outline of American Geography.* – John Wiley and Sons, 1992 – 132p.
30. H. Cincotta. *An Outline of American History.* – US Information Agency, 1994. – 420 p.
31. E. Laird. *Faces of the USA.* – Longman, 1987. – 132 p.
32. Luther S. Ludeteke (ed). *Making America: The Society and Culture of the USA.* – Washington: US Information Agency, 1990. – 488 p.
33. D.S. Stevenson. *American Life and Institutions.* – Stuttgart, 1998. – 146 p.
34. R. Targonski. *Outline of American Government.* – US Department of State, 1989. 126 p.

Інформаційні ресурси

<http://www.british-study.com>

<http://www.royal.gov.uk>

<http://www.whitehouse.gov>

http://dublin.usembassy.gov/teaching_materials.html

<http://www.hum.au.dk/engelsk/asca/onWWW/resources.htm>

<http://www.colorado.edu/AmStudies/denver.htm>

<http://american-studies.narod.ru>

Робоча програма навчального курсу

“Лінгвокраїнознавство (англійська мова)”

Укладачі: Л.П. Солдатова, доцент кафедри англійської мови

Б “Лінгвокраїнознавство (англійська мова)” Робоча програма навчальної дисципліни / Укладачі: Л.П. Солдатова. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 42 с.